

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ΤΚΕΑΑ ιδρύθηκε από την 1.1.2009, με σκοπό να αναλάβει ως κεντρικός φορέας, τη διαμόρφωση, το συντονισμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των πολιτικών για τα άτομα με αναπηρίες, με τη συνεργασία των συναρμόδιων Υπουργείων, καθώς και του κοινωνικού εταίρου, της Κυπριακής Συνομοσπονδίας Οργανώσεων Ατόμων με Αναπηρίες. Όραμα του είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με αναπηρίες και η δημιουργία νέων προοπτικών για την κοινωνική ενσωμάτωση τους, μέσω του κατάλληλου σχεδιασμού, συντονισμού και υλοποίησης μεταρρυθμιστικών δράσεων.

Ανάμεσα στις αρμοδιότητες του ΤΚΕΑΑ περιλαμβάνονται η προώθηση και συντονισμός της αποτελεσματικής εφαρμογής της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες που κυρώθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία το 2011, η διαμόρφωση και παρακολούθηση ενός Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Αναπηρία, η διοικητική υποστήριξη του Παγκύπριου Συμβουλίου για τα Άτομα με Αναπηρίες, η εγκαθίδρυση του νέου Συστήματος Αξιολόγησης της Αναπηρίας και Λειτουργικότητας, η αναδιοργάνωση του τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης και

αποκατάστασης των ατόμων με αναπηρίες και η υιοθέτηση θετικών μέτρων και ρυθμίσεων για την ένταξη τους στην απασχόληση. Επιπλέον, ανάμεσα στις δραστηριότητες του Τμήματος περιλαμβάνονται η διαχείριση και εκσυγχρονισμός των σχεδίων κοινωνικών παροχών προς τα άτομα με αναπηρίες και η καλλιέργεια αξιών και στάσεων και ενός περιβάλλοντος στην κοινωνία που να ενσωματώνει τα άτομα με αναπηρίες.

Το Φεβρουάριο του 2012, επιτεύχθηκε η πρώτη πλήρωση των έξι μόνιμων θέσεων Λειτουργού Κοινωνικής Ενσωμάτωσης (Κλ. Α8-Α10-Α11) του Τμήματος. Δυστυχώς, λόγω της παγοποίησης από 1.1.2012 των θέσεων Πρώτου Διορισμού και Πρώτου Διορισμού και Προαγωγής, για τις οποίες δεν είχε οριστεί συνέντευξη από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας, δεν κατέστη δυνατή η ολοκλήρωση της πρώτης στελέχωσης του Τμήματος, όπως είχε σχεδιαστεί με την ίδρυση του, με αποτέλεσμα να μην πληρωθούν

δύο θέσεις Λειτουργού Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Α΄ και 8 θέσεις Βοηθού Λειτουργού Κοινωνικής Ενσωμάτωσης. Επιπρόσθετα, η αριθμητική δύναμη του Τμήματος μειώθηκε προς το τέλος του 2012, από 27 δημόσιους υπαλλήλους σε 23, λόγω πρόωρης αφυπηρέτησης τεσσάρων υπαλλήλων.

Με βάση τις δραστηριότητες του και τη μέχρι τώρα στελέχωση του, το Τμήμα έχει οργανωθεί σε πέντε βασικούς κλάδους: τον Κλάδο Διαχείρισης του Συστήματος Αξιολόγησης της Αναπηρίας, τον Κλάδο Κεντρικού Σημείου Εφαρμογής της Σύμβασης ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, τον Κλάδο Διαφώτισης και Ευαισθητοποίησης, τον Κλάδο Κοινωνικών Παροχών και τον Κλάδο Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αποκατάστασης. Η οργανωτική δομή του Τμήματος παρουσιάζεται σχηματικά στο **Παράρτημα Ι**.

B. ΕΡΓΟ ΚΑΤΑ ΤΟ 2012

1. Κλάδος Διαχείρισης Συστήματος Αξιολόγησης Αναπηρίας και Λειτουργικότητας

Το Έργο για την Εφαρμογή στην Κύπρο ενός Συστήματος Αξιολόγησης της Αναπηρίας και Λειτουργικότητας, είναι ενταγμένο στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» 2007-2013, με αρχικό προϋπολογισμό, για όλη την περίοδο υλοποίησης του, ύψους €6.3 εκ, ο οποίος όμως προσαρμόζεται με τα υφιστάμενα οικονομικά δεδομένα της Κύπρου. Το έργο συγχρηματοδοτείται κατά 70% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και κατά 30% από εθνικούς πόρους.

Το όλο Έργο στοχεύει στα εξής:

- (α) στην αποφυγή της ταλαιπωρίας των ατόμων με αναπηρίες μέσα από πολλαπλές, χρονοβόρες, πολύπλοκες διαδικασίες για την αξιολόγησή τους, μέσω του ανασχεδιασμού των διαδικασιών, της απλοποίησης τους και της αναβάθμισης της ταχύτητας, της αποδοτικότητας, της αποτελεσματικότητας, της ποιότητας και της εξυπηρέτησης,
- (β) στην ολιστική αξιολόγηση και τεκμηρίωση των αναγκών και των δυνατοτήτων των ατόμων με αναπηρίες και την παροχή του καταλληλότερου μείγματος ενεργητικών και παθητικών μέτρων και υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας και ενσωμάτωσης, με το συντονισμό των αρμόδιων υπηρεσιών και με επικέντρωση στην αύξηση της ποιότητας διαβίωσης, της απασχολησιμότητας και της δημιουργίας νέων προοπτικών για την ενεργό ένταξη και ενσωμάτωση των ατόμων στην κοινωνία,
- (γ) στη δημιουργία μιας επιστημονικά τεκμηριωμένης βάσης δεδομένων σε σχέση με την κατάσταση της αναπηρίας και της λειτουργικότητας κάθε ατόμου με αναπηρίες,
- (δ) στην αναβάθμιση των υπηρεσιών προς τα άτομα με αναπηρίες με τον εντοπισμό, τη δημιουργία και επέκταση των υποδομών και υπηρεσιών που απαιτούνται,
- (ε) στην ενδυνάμωση της γνώσης και της κατανόησης της αναπηρίας και την ενίσχυση της διαφάνειας, της αντικειμενικότητας, της επιστημονικότητας και του

επαγγελματισμού, σε ότι αφορά τη διαχείριση της αναπηρίας, προς όφελος πρώτιστα των ατόμων με αναπηρίες, αλλά και των κρατικών υπηρεσιών.

Η επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο επηρέασε αναπόφευκτα και την πορεία του Έργου. Η παγοποίηση στην πλήρωση των μόνιμων θέσεων του Τμήματος, η παγοποίηση στην πρόσληψη του έκτακτου προσωπικού και σημαντικές περικοπές στον προϋπολογισμό του έργου για το 2013, οδήγησαν στον επανασχεδιασμό του όλου Έργου και στην απόφαση για λειτουργία ενός Κέντρου Αξιολόγησης της Αναπηρίας, στη Λευκωσία, καθώς και της Μονάδας Διαχείρισης του Συστήματος Αξιολόγησης.

Κατά το 2012 το ΤΚΕΑΑ σε συνεργασία με τον ανάδοχο του κυρίως μέρους του έργου σχεδίασε και υλοποίησε ένα πρώτο πρόγραμμα εκπαίδευσης Δημοσίων Λειτουργών στις 19-20 Ιουλίου 2012 στην Κύπρο. Η εκπαίδευση πραγματοποιήθηκε σε χώρους του ΤΚΕΑΑ και συμμετείχαν σε αυτό συνολικά 13 Δημόσιοι Λειτουργοί από το ΤΚΕΑΑ, τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας. Οι επιδιωκόμενοι μαθησιακοί στόχοι του προγράμματος εκπαίδευσης ήταν η εξοικείωση και κατανόηση των εννοιών, βασικών αρχών, των όρων, των κανόνων κωδικοποίησης και των Στόχων του ICF , η εξοικείωση με τις χρήσεις και εφαρμογές του ICF κατά τομέα (Υγεία, Εκπαίδευση, Εργασία, Νομοθεσία, κλπ) και η κατανόηση του Μηχανισμού της Αξιολογητικής Διαδικασίας, της Μονάδας Διαχείρισης του Συστήματος και του Κέντρου Αξιολόγησης της Αναπηρίας.

Κατά το 2012, ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες δημόσιου διαγωνισμού για την προμήθεια επίπλων και επιπλώθηκαν το Κέντρο Αξιολόγησης της Αναπηρίας της Λευκωσίας και η Μονάδα Διαχείρισης Συστήματος Αξιολόγησης.

Επίσης, το Τμήμα προχώρησε στην ετοιμασία των εγγράφων για τη διενέργεια διαγωνισμών: α) για την αγορά υπηρεσιών από Ιατρούς και άλλους Επαγγελματίες Υγείας και Αποκατάστασης για την αξιολόγηση της αναπηρίας και τη διερεύνηση της λειτουργικότητας, και β) για την προμήθεια ιατρικού και αποκαταστασιακού εξοπλισμού για τις ανάγκες των αξιολογήσεων στο Κέντρο Αξιολόγησης της Αναπηρίας Λευκωσίας.

Ακόμα ένας κύκλος ενημέρωσης και διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς για την εφαρμογή του νέου Συστήματος πραγματοποιήθηκε κατά το 2012. Από την Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων, κάποιες οργανώσεις χαιρετίζουν και ζητούν επίσπευση της υλοποίησης του Έργου, ενώ κάποιες άλλες εξακολουθούν να διατηρούν επιφυλάξεις. Από τους Επαγγελματικούς Συνδέσμους Ιατρών, Ψυχολόγων, Φυσιοθεραπευτών, Εργοθεραπευτών και Λογοθεραπευτών, όλοι χαιρέτισαν τη σημαντική μεταρρύθμιση που θα επιφέρει η νέα επιστημονική βάση αξιολόγησης της αναπηρίας και λειτουργικότητας.

2. Κλάδος Κεντρικού Σημείου Εφαρμογής της Σύμβασης ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες

2.1 Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες

Η Σύμβαση του ΟΗΕ θεωρείται σταθμός και ορόσημο στην παγκόσμια ιστορία της αναπηρίας, αλλά και χάρτης πορείας των κρατών για τη διαχείριση της αναπηρίας. Σκοπό έχει να προωθήσει, προστατεύσει και διασφαλίσει την πλήρη και ίση απόλαυση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών για τα άτομα με αναπηρίες και να προάγει το σεβασμό προς την αξιοπρέπειά τους.

Η Σύμβαση καθώς και το Προαιρετικό Πρωτόκολλο της κυρώθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία με τη ψήφιση του περί της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και περί Συναφών Θεμάτων (Κυρωτικού) Νόμου του 2011, Ν.8(III)/2011 και τέθηκαν σε ισχύ από τις 27.7.2011.

Το Άρθρο 33 της Σύμβασης θέτει την υποχρέωση στα κράτη μέρη να ορίσουν τους μηχανισμούς εφαρμογής και παρακολούθησης της Σύμβασης. Με βάση το εν λόγω άρθρο, το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφαση του ημερομηνίας 9.5.2012, όρισε το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες ως Κεντρικό Σημείο (Focal Point) για την εφαρμογή της Σύμβασης, το οποίο θα συνεργάζεται με τα Σημεία Επαφής που έχουν οριστεί σε όλα τα Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες που χειρίζονται θέματα αναπηρίας. Με βάση την ίδια απόφαση το Τμήμα θα υποστηρίξει το Παγκύπριο Συμβούλιο για τα Άτομα με Αναπηρίες (ΠΣΑΑ), το οποίο θα λειτουργεί ως Συντονιστικός Μηχανισμός (Coordinating Mechanism) για τη διευκόλυνση των δράσεων για την εφαρμογή της Σύμβασης. Επίσης, το Τμήμα θα συνεργάζεται με το Γραφείο της Επιτρόπου Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που ορίστηκε ως ο Ανεξάρτητος Μηχανισμός για την παρακολούθηση της Εφαρμογής της Σύμβασης. Η ΚΥΣΟΑ συμμετέχει σε όλες τις διεργασίες των τριών Μηχανισμών.

Στα πλαίσια της Σύμβασης και της ανταλλαγής καλών πρακτικών ανάμεσα στις χώρες που την έχουν κυρώσει, πραγματοποιήθηκε το Σεπτέμβριο του 2012 η 5^η Σύνοδος Διάσκεψης Κρατών – Μερών Σύμβασης ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, στην Νέα Υόρκη. Εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας παρευρέθηκαν στη Σύνοδο μια εκπρόσωπος του Κεντρικού Σημείου και μια εκπρόσωπος του Ανεξάρτητου Μηχανισμού. Η Κυπριακή αποστολή παρουσίασε τις εξελίξεις στην Κύπρο για τον τελικό ορισμό των Μηχανισμών Εφαρμογής και παρακολούθησης της Σύμβασης και των αρμοδιοτήτων τους.

Τον Οκτώβριο του 2012 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διοργάνωσε Συνέδριο Εργασίας στις Βρυξέλες για την εφαρμογή της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες. Την Κυπριακή Δημοκρατία και τους Εθνικούς της Μηχανισμούς για τη Διακυβέρνηση της Σύμβασης, εκπροσώπησε τετραμελής αντιπροσωπεία από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, το Γραφείο της Επιτρόπου Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και την Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων.

Η Διευθύντρια του ΤΚΕΑΑ, εκ μέρους της Κυπριακής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χαιρέτισε την έναρξη του Συνεδρίου Εργασίας και παρουσίασε τον τρόπο προσαρμογής της δημόσιας διοίκησης στην Κύπρο, με σκοπό την επίτευξη του οράματος που προδιαγράφει η Σύμβαση, για την υλοποίηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες.

2.2. Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Αναπηρία

Το Υπουργικό Συμβούλιο με τις αποφάσεις του στις 2.12.2010 για την κύρωση της Σύμβασης και στις 9.5.2012 για τον ορισμό των μηχανισμών διακυβέρνησης της Σύμβασης, εξουσιοδότησε το ΤΚΕΑΑ όπως συντονίσει την ετοιμασία του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Αναπηρία στην Κύπρο.

Το Τμήμα πραγματοποίησε κατά το 2012 εργαστήριο για τις κρατικές υπηρεσίες και την ΚΥΣΟΑ, για σκοπούς ενημέρωσης και συζήτησης του τρόπου ετοιμασίας του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Αναπηρία, καθώς και της πρώτης Εθνικής Έκθεσης της Κύπρου προς τον ΟΗΕ για την εφαρμογή της Σύμβασης, που θα πρέπει να υποβληθεί τον Ιούλιο του 2013.

Επιπλέον, κατά το 2012 έχουν οριστεί 53 σημεία επαφής σε 41 κρατικές Υπηρεσίες, για την εφαρμογή της Σύμβασης. Λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις των Υπουργείων/Τμημάτων/Υπηρεσιών, της ΚΥΣΟΑ και των Οργανώσεων των ατόμων με αναπηρίες, το ΠΣΑΑ, σε συνεδρία του το Νοέμβριο του 2012 αποφάσισε, για σκοπούς πιο αποτελεσματικής επιτέλεσης του έργου του Συντονιστικού Μηχανισμού, να συσταθεί Υπεπιτροπή, αποτελούμενη από τη Διευθύντρια του ΤΚΕΑΑ ή άλλο εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ως Πρόεδρο, ένα εκπρόσωπο της ΚΥΣΟΑ και ένα εκπρόσωπο της Επιτροπής Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Η Υπεπιτροπή θα ενημερώνει το ΠΣΑΑ με εκθέσεις προόδου του έργου του Συντονιστικού Μηχανισμού, ανά δίμηνο. Επιπλέον, αποφασίστηκε η σύσταση 8, σε πρώτο στάδιο, Θεματικών Τεχνικών Επιτροπών:

1. Τεχνική Επιτροπή Ισότητας, καταπολέμησης των διακρίσεων, ευαισθητοποίησης και στατιστικών.
2. Τεχνική Επιτροπή Προσβασιμότητας στο Φυσικό και Δομημένο Περιβάλλον
3. Τεχνική Επιτροπή Προσβασιμότητας στις Μεταφορές
4. Τεχνική Επιτροπή Προσβασιμότητας στην Πληροφόρηση
5. Τεχνική Επιτροπή Ανεξάρτητης Διαβίωσης, Κοινωνικής Ενσωμάτωσης, Κινητικότητας και Κοινωνικής Προστασίας.
6. Τεχνική Επιτροπή Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης
7. Τεχνική Επιτροπή Υγείας και Αποκατάστασης
8. Τεχνική Επιτροπή Απασχόλησης

Κάθε Θεματική Τεχνική Επιτροπή θα απαρτίζεται από ένα εκπρόσωπο του ΤΚΕΑΑ, ένα εκπρόσωπο κάθε αρμόδιας για το θέμα κρατικής Υπηρεσίας, ένα εκπρόσωπο του Γραφείου Επιτρόπου Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ένα εκπρόσωπο της ΚΥΣΟΑ και ένα εκπρόσωπο κάθε άλλου εμπλεκόμενου φορέα του ευρύτερου δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, ανάλογα με τις ανάγκες της Επιτροπής, όπως θα αποφασίζει το ΤΚΕΑΑ. Επιπρόσθετα, έχουν εγκριθεί από το ΠΣΑΑ οι όροι εντολής Θεματικών Τεχνικών Επιτροπών καθώς και οι διαδικασίες λειτουργίας τους.

2.3. Ομάδα Ανωτάτου Επιπέδου της ΕΕ για την Αναπηρία

Το Τμήμα συμμετείχε κατά το 2012 στις συναντήσεις της Ομάδας Ανωτάτου Επιπέδου για την Αναπηρία (High Level Group on Disability). Η Ομάδα αυτή αποτελεί άτυπη και συμβουλευτική ομάδα εργασίας των εκπροσώπων των 27 κρατών μελών της ΕΕ, με τη συμμετοχή και εκπροσώπων των οργανώσεων των αναπήρων και προεδρεύεται από την Διεύθυνση Δικαιοσύνης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σκοπός της είναι ο συντονισμός των κρατών μελών, για την υλοποίηση της Σύμβασης του ΟΗΕ και της νέας Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Αναπηρία 2010-2020, η παρουσίαση μελετών, ερευνών και καλών πρακτικών, η ενημέρωση για τις εξελίξεις στα θέματα της αναπηρίας και η ανταλλαγή απόψεων και ο συντονισμός των δράσεων των κρατών μελών.

2.4. Κυπριακή Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Σύνοδος για την Ισότητα (Equality Summit) διοργανώνεται μία φορά το χρόνο από το κράτος μέλος που προεδρεύει του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ασχολείται με τα θέματα της ισότητας και της εξάλειψης των διακρίσεων, ιδιαίτερα στους τομείς της εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας, πεποιθήσεων, ηλικίας, αναπηρίας, γενετήσιου προσανατολισμού και της ισότητας των φύλων.

Το 2012 η Σύνοδος διοργανώθηκε στην Κύπρο από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης. Το ΤΚΕΑΑ συνέβαλε στη διοργάνωση του Συνεδρίου με την υπόδειξη των εισηγητών από κρατικές υπηρεσίες για θέματα αναπηρίας και συμμετείχε στη

Σύνοδο παρουσιάζοντας τον «περί Πρόσληψης Ατόμων με Αναπηρίες στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα» Νόμο ως καλή πρακτική παροχής ίσων ευκαιριών επαγγελματικής αποκατάστασης στα Άτομα με Αναπηρίες. Η Διευθύντρια του Τμήματος προέδρευσε στην Παράλληλη Συνεδρία για την «Απασχόληση και την Κοινωνική ένταξη».

2.5. Διεθνείς Σχέσεις

Η Κύπρος έχει συνάψει συνεργασία με το Ισραήλ όσον αφορά τα άτομα με αναπηρίες. Έχει υπογραφεί από τα δύο μέρη μνημόνιο Συνεργασίας για ανταλλαγή καλών πρακτικών, εκπαίδευση Λειτουργών των δύο χωρών και γενικότερης συνεργασίας σε σχέση με τα άτομα με αναπηρίες.

Στα πλαίσια της συνεργασίας αυτής Αντιπροσωπεία της Κύπρου, η οποία αποτελείτο από μια εκπρόσωπο του Τμήματος Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, δύο εκπροσώπους του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, μια εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας, συνεργάτη των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας και την πρόεδρο του Συνδέσμου Αυτισμού Κύπρου, παρευρέθηκε στο Ισραήλ και επισκέφθηκε σχολεία, χώρους εργασίας και χώρους διαμονής ατόμων με αυτισμό. Στόχος της επίσκεψης ήταν η αποκόμιση καλών πρακτικών σε σχέση με τα άτομα με αυτισμό, που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν και στην Κύπρο.

3. Κλάδος Διαφώτισης και Ευαισθητοποίησης

Καλωσορίστε στην Ιστοσελίδα του Τμήματος Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες (ΤΚΕΑΛ).

Στις σελίδες μας μπορείτε να βρείτε πληροφορίες, στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, για την αποστολή και τις δραστηριότητες του Τμήματος Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, τα Σχέδια Κοινωνικών Παροχών, καθώς και σχετικά έντυπα αιτήσεων, τη νομοθεσία που διέπει τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, το προσωπικό και άλλα στοιχεία.

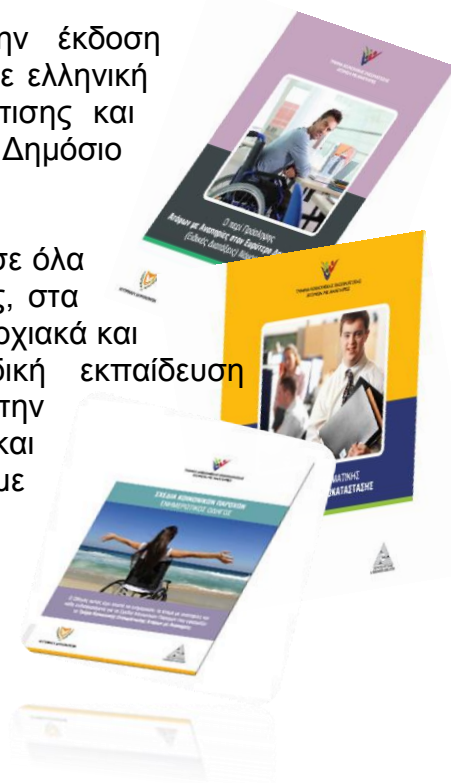
Ο χάρτης πλοήγησης θα σας βοηθήσει να επιλέξετε τις σελίδες που σας ενδιαφέρουν να επισκεφθείτε. Για οποιαδήποτε σφάλμα ή εισηγήσεις για βελτίωση της ιστοσελίδας μας, παρακαλούμε όπως επικοινωνήσετε μαζί μας στην ηλεκτρονική διεύθυνση mfstathiou@dsid.mlsi.gov.cy.

Το Τμήμα μας λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη του πολίτη για άμεση και συνεχή ενημέρωση μέσα από ένα φιλικό και σύγχρονο ψηφιακό περιβάλλον προχώρησε κατά το 2012 στην αναβάθμιση του περιεχομένου και της δομής της ιστοσελίδας του. Συγκεκριμένα, το Τμήμα προχώρησε στον εμπλουτισμό της τόσο στα ελληνικά όσο και στα αγγλικά με υλικό που σχετίζεται με τις αρμοδιότητες και δραστηριότητες του, τις νομοθεσίες που εφαρμόζει, τις υπηρεσίες που παρέχει κ.ά. και με τρόπο ώστε να παρέχει στον πολίτη τη δυνατότητα εύκολης πλοήγησης, αλλά και εκτύπωσης όλου του υλικού.

Επιπρόσθετα, κατά το 2012 το Τμήμα προχώρησε στην έκδοση ενημερωτικών εντύπων για τα Σχέδια Κοινωνικών Παροχών σε ελληνική και αγγλική έκδοση, για τα Σχέδια Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αποκατάστασης και για τον Περί Πρόσληψης στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (Ειδικές Διατάξεις) Νόμο του 2009.

Τα έντυπα διατέθηκαν στα Κέντρα Εξυπηρέτησης του Πολίτη, σε όλα τα κρατικά νοσοκομεία, στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, στα Επαρχιακά Γραφεία Ευημερίας, στο Τμήμα Εργασίας, στα Επαρχιακά και Τοπικά Γραφεία Εργασίας, στις αρμόδιες για την ειδική εκπαίδευση υπηρεσίες/Σχολές του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, στην Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων, καθώς και σε όλες τις Οργανώσεις παγκύπρια, οι οποίες σχετίζονται με θέματα αναπηρίας.

Επίσης, σχεδιάστηκε και εκτυπώθηκε αφίσα του Τμήματος για ευαισθητοποίηση του κοινού στη στήριξη των ατόμων με αναπηρίες για απόλαυση των δικαιωμάτων τους.

4. Κλάδος Κοινωνικών Παροχών και Υπηρεσιών

Κατά το 2012, το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, σε συνεργασία με το ΤΚΕΑΑ, ολοκλήρωσε το σχεδιασμό νέου μηχανογραφημένου προγράμματος για τη διαχείριση των Σχεδίων Επιδομάτων του Τμήματος και την πληρωμή στους δικαιούχους με εμβάσματα στους λογαριασμούς τους μέσω της Κεντρικής Τράπεζας. Το νέο πρόγραμμα θα αυξήσει την ασφάλεια και έλεγχο και θα επιταχύνει τις πληρωμές των επιδομάτων. Επίσης, το Αρχείο των φακέλων επιδομάτων, εκσυγχρονίστηκε με την εγκατάσταση των ηλεκτρικών συστημάτων αρχειοθέτησης.

4.1 Σχέδιο Παροχής Επιδόματος Βαριάς Κινητικής Αναπηρίας

Το Σχέδιο παρέχει οικονομική βοήθεια για κάλυψη πρόσθετων αναγκών των ατόμων με βαριά κινητική αναπηρία, τα οποία δεν μπορούν να βαδίσουν και έχουν συνεχή και μόνιμη ανάγκη τροχοκαθίσματος για τη διακίνησή τους. Το επίδομα καταβάλλεται σε πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας ή Ευρωπαίους πολίτες, που είναι μόνιμοι κάτοικοι της Κύπρου για τουλάχιστον 12 συνεχείς μήνες.

Το ύψος του μηνιαίου επιδόματος στις 31.12.2012 ήταν €337,66 και μεταβάλλεται ανάλογα με τις τιμαριθμικές αναπροσαρμογές κάθε έξι μήνες. Για την περίοδο 2013-2016, λόγω του Μνημονίου Συναντίληψης με την Τρόικα, θα ανασταλεί η τιμαριθμική αναπροσαρμογή του επιδόματος.

Μέχρι τις 31.12.2012 οι λήπτες του επιδόματος ανέρχονταν σε 1615 άτομα και το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε ανήλθε σε €6.549.014.

4.2 Σχέδιο Παροχής Επιδόματος Φροντίδας σε Παραπληγικά Άτομα

Το επίδομα αφορά πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας ή Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν στην Κύπρο για τουλάχιστον 12 συνεχείς μήνες και έχουν ανάγκη για μόνιμη και συνεχή χρήση αναπηρικού τροχοκαθίσματος για τη διακίνηση τους λόγω μηδενικής ή σχεδόν μηδενικής κίνησης και στα δύο κάτω άκρα λόγω εκ γενετής πάθησης, ασθένειας ή ατυχήματος. Από τη λήψη του επιδόματος εξαιρούνται παραπληγικά άτομα που διαμένουν σε κυβερνητικά ιδρύματα και τα έξοδα για τη φροντίδα τους καλύπτονται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Το ύψος του μηνιαίου επιδόματος ανέρχεται σε €350.

Στις 31.12.2012 οι λήπτες ανέρχονταν σε 538. Το ποσό που δαπανήθηκε το 2012 για την λειτουργία του πιο πάνω Σχεδίου Φροντίδας ανήλθε σε €2.419.960.

4.3 Σχέδιο Παροχής Επιδόματος Φροντίδας σε Τετραπληγικά Άτομα

Το επίδομα αφορά πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας ή Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν στην Κύπρο για τουλάχιστον 12 συνεχείς μήνες και έχουν ανάγκη για μόνιμη και συνεχή χρήση αναπηρικού τροχοκαθίσματος για τη διακίνηση του λόγω μηδενικής ή σχεδόν μηδενικής κίνησης και στα τέσσερα άκρα λόγω εκ γενετής πάθησης, ασθένειας ή ατυχήματος. Από τη λήψη του επιδόματος εξαιρούνται τετραπληγικά άτομα που διαμένουν μόνιμα σε κυβερνητικά ιδρύματα και τα έξοδα για τη φροντίδα τους καλύπτονται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Το ύψος του μηνιαίου επιδόματος ανέρχεται σε €854,30.

Στις 31.12.2012 οι λήπτες ανέρχονταν σε 558. Το ποσό που δαπανήθηκε το 2012 για την λειτουργία του πιο πάνω Σχεδίου Φροντίδας ανήλθε σε €6.037.185.

4.4. Ειδική Χορηγία σε Τυφλούς

Με βάση τον περί Παροχής Ειδικής Χορηγίας σε Τυφλούς Νόμο του 2011, άτομα με μόνιμη διαμονή στην Κύπρο, των οποίων αποδεδειγμένα η οξύτητα της όρασης και των δύο οφθαλμών είναι τέτοια ώστε στον καλύτερο οφθαλμό να μην υπερβαίνει, έστω και με διορθωτικούς φακούς τα 6/60 δικαιούται να λαμβάνει ειδική χορηγία.

Το ύψος της μηνιαίας χορηγίας κατά το έτος 2012 ήταν €316,37 και μεταβάλλεται ανάλογα με τις τιμαριθμικές αναπροσαρμογές κάθε χρόνο. Κατά την περίοδο 2013-2016, λόγω του Μνημονίου Συναντίληψης με την Τρόικα θα ανασταλεί η τιμαριθμική αναπροσαρμογή της χορηγίας.

Στις 31.12.2012 οι λήπτες της χορηγίας ανέρχονταν σε 2816 άτομα και το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε ανήλθε σε €10.415.256.

4.5. Επίδομα Διακίνησης σε Ανάπηρους

Σύμφωνα με τους περί παροχής Επιδόματος Διακινήσεως εις Αναπήρους Νόμο του 1980-2011, επίδομα διακίνησης παρέχεται σε εργαζόμενα ανάπηρα άτομα και φοιτητές που παρουσιάζουν παραπληγία, τετραπληγία, ακρωτηριασμό ή παραμόρφωση ή αδυναμία των κάτω άκρων σε βαθμό πάνω από 39% ή περιορισμό της οξύτητας της όρασης που να μην υπερβαίνει τα 6/36. Στα τετραπληγικά άτομα το επίδομα παρέχεται ανεξάρτητα από το αν εργάζονται ή όχι.

Το ύψος του επιδόματος ανέρχεται σε €51 και €102 (για τετραπληγικά και τυφλά άτομα) μηνιαίως.

Μέχρι τις 31.12.2012 οι λήπτες του επιδόματος ανέρχονταν σε 430 άτομα και το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε ανήλθε σε €303.410.

4.6. Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Βοήθειας σε Άτομα με Αναπηρίες για την Αγορά Αυτοκινήτου

Με βάση το Σχέδιο, δικαιούχοι είναι ανάπηρα άτομα, των οποίων η ηλικία είναι μεγαλύτερη των δεκαοκτώ (18) ετών και μικρότερη των εβδομήντα (70) και η αναπηρία τους συνίσταται σε ακρωτηριασμό ή σοβαρή αδυναμία των άνω ή/και κάτω άκρων που οφείλεται σε οποιαδήποτε αιτία με αποτέλεσμα το άτομο με αναπηρία να έχει μόνιμο βαθμό αναπηρίας πέραν του τριάντα εννέα τοις εκατόν (39%), ή περιορισμό της οξύτητας της όρασεως των δυο οφθαλμών, ώστε αυτή να μην υπερβαίνει στον καλύτερο οφθαλμό έστω και με διορθωτικούς φακούς τα 6/60.

Η χορηγία που παρέχεται σε άτομα με αναπηρία για απόκτηση αυτοκινήτου, περιλαμβάνει τους δασμούς και φόρους κατανάλωσης που πρέπει να καταβληθούν και το ΦΠΑ και η μέγιστη βοήθεια ανέρχεται στις €15.378 για την αγορά συνηθισμένου αυτοκινήτου, και στις € 18.795 στις περιπτώσεις ανάπηρων παθόντων που η αναπηρία τους συνίσταται σε ακρωτηριασμό κάτω άκρου σε σημείο πάνω από το γόνατο και στις περιπτώσεις ατόμων με αναπηρία που είναι υποχρεωμένοι να χρησιμοποιούν τροχοκάθισμα για τη διακίνησή τους.

Κατά το 2012 δόθηκαν 343 κατ' αρχήν εγκρίσεις, 110 επανεγκρίσεις για παράταση της διάρκειας ισχύος έγκρισης και 192 τελικές εγκρίσεις. Έκαναν χρήση του δικαιώματός τους 184 αιτητές και δαπανήθηκε ποσό ύψους €1.457.477.

4.7. Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Βοήθειας για Απόκτηση Τεχνικών Μέσων, Οργάνων και Άλλων Βοηθημάτων από Άτομα με Αναπηρίες

Δικαιούχοι του Σχεδίου είναι άτομα με κινητικές, αισθητηριακές ή άλλες αναπηρίες. Σκοπός του Σχεδίου είναι η διευκόλυνση της διαβίωσης, η προώθηση της ανεξαρτητοποίησης και η κοινωνική και οικονομική ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρίες μέσω της παροχής οικονομικής βοήθειας για απόκτηση τεχνικών μέσων, οργάνων και άλλων βοηθημάτων, όπως ανελκυστήρες, ειδικά καθίσματα, ανυψωτήρες,

ηλεκτρικά κρεβάτια, ειδικά στρώματα, ηλεκτρονικούς υπολογιστές, κάμερες κλειστού κυκλώματος για άτομα με οπτική απώλεια, συσκευές επικοινωνίας, βοηθήματα βάδισης κ.ά

Το 2012 εγκρίθηκαν 446 αιτήσεις και δαπανήθηκε ποσό €699.784.

4.8 Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας για την παροχή τροχοκαθισμάτων σε άτομα με βαριά κινητική αναπηρία.

Σκοπός του Σχεδίου είναι η διευκόλυνση της διακίνησης και η προώθηση της ανεξαρτητοποίησης και της πλήρους συμμετοχής στην κοινωνική και οικονομική ζωή των ατόμων με βαριά κινητική αναπηρία, μέσω παροχής οικονομικής βοήθειας για την προμήθεια τροχοκαθισμάτων.

Με βάση το εκσυγχρονισμένο Σχέδιο, το οποίο τέθηκε σε ισχύ από 01/01/11 αυξήθηκαν τα είδη των τροχοκαθισμάτων και το ύψος της οικονομικής βοήθειας που εγκρίνεται (€700-€13.500 ανάλογα με τον τύπο του τροχοκαθίσματος) ώστε να συνάδει με τις σύγχρονες ανάγκες των ατόμων με κινητική αναπηρία και τα δεδομένα της αγοράς. Επίσης έχει προστεθεί πρόνοια για παροχή οικονομικής βοήθειας για επιδιορθώσεις τροχοκαθισμάτων.

Το 2012 εγκρίθηκαν 234 αιτήσεις και δαπανήθηκε ποσό ύψους €599.798.

4.9 Σχέδιο Επιχορήγησης Διακοπών για Άτομα με Αναπηρίες για το 2012

Σκοπός του Σχεδίου είναι η επιχορήγηση διακοπών σε άτομα με αναπηρίες και των εξαρτωμένων ή των συνοδών τους. Ο δικαιούχος πρέπει να είναι Κύπριος πολίτης ή Ευρωπαίος πολίτης ο οποίος έχει μόνιμη διαμονή για 12 συνεχείς μήνες στις περιοχές που ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Τα άτομα που εγκρίθηκαν έλαβαν επιχορήγηση €45 ανά διανυκτέρευση για 7 διανυκτερεύσεις το μέγιστο σε ένα ξενοδοχείο / τουριστικό κατάλυμα της επιλογής τους από κατάλογο ξενοδοχείων που εξέφρασαν την επιθυμία να συμμετέχουν στο σχέδιο.

Το Τμήμα στα πλαίσια του εν λόγω Σχεδίου έλαβε συνολικά για το 2012 999 αιτήσεις, από τις οποίες οι 557 που αντιστοιχούν σε 1373 άτομα εγκρίθηκαν. Το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε κατά το 2012 ήταν €299.152.

4.10 Ο περί Λαχείου Προνοίας Νόμος, Ν.79(Ι)/1992 και οι περί Λαχείου Πρόνοιας Κανονισμοί του 1994, Κ.Δ.Π. 179/94

Το Ταμείο του Λαχείου Προνοίας έχει σκοπό την άσκηση κρατικής μέριμνας και την παροχή έκτακτης βοήθειας σε ανάπηρους και σε δεινοπαθούντες. Η οικονομική βοήθεια εγκρίνεται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και παρέχεται με τη μορφή έκτακτου βοηθήματος και το μέγιστο ποσό που μπορεί να πάρει κάποιος αιτητής είναι €8.543. Παρέχεται επίσης, οικονομική βοήθεια σε οργανώσεις των αναπήρων για την εφαρμογή προγραμμάτων που στόχο έχουν την κοινωνική ενσωμάτωση και γενικότερα τη βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης των ατόμων με αναπηρίες.

Κατά τη διάρκεια του 2012 δαπανήθηκε ποσό ύψους €131.680 και επωφελήθηκαν 74 άτομα.

4.11 Σχέδιο Διαχείρισης / Δανεισμού Τεχνικών Μέσων, Οργάνων και άλλων Βοηθημάτων

Σκοπός του Σχεδίου είναι ο δανεισμός σε άτομα με αναπηρίες χρησιμοποιημένων τεχνικών μέσων που επιστρέφονται στο Τμήμα. Δικαιούχοι είναι άτομα πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας ή Ευρωπαίοι πολίτες που διαμένουν για τουλάχιστον 12 συνεχείς μήνες στην Κύπρο και τα οποία έχουν σοβαρές κινητικές, αισθητηριακές ή άλλες αναπηρίες .

4.12 Σχέδιο Διαχείρισης / Δανεισμού Τροχοκαθισμάτων

Σκοπός του Σχεδίου είναι ο δανεισμός τροχοκαθισμάτων που επιστρέφονται στο Τμήμα, σε άτομα με κινητική αναπηρία των κάτω άκρων, τα οποία δεν μπορούν να περπατήσουν ή μπορούν να περπατήσουν μικρές μόνο αποστάσεις σε ομαλό έδαφος, είτε με χρήση βοηθητικών μέσων ή οργάνων είτε χωρίς αυτά.

4.13 Σχέδιο Παροχής Χορηγίας σε Οργανώσεις Ατόμων με Αναπηρίες

Σκοπός του Σχεδίου είναι η παροχή χορηγίας σε οργανώσεις για την κάλυψη των λειτουργικών τους εξόδων και των εξόδων προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρίες. Δικαιούχοι είναι οργανώσεις μέλη των οποίων είναι τα ίδια τα άτομα με αναπηρίες ή οι γονείς τους σε περίπτωση που τα ίδια δεν είναι σε θέση να αντιπροσωπεύουν τους εαυτούς τους.

Κατά το 2012 παραχωρήθηκε ποσό ύψους €91.275 ως χορηγίες σε 17 Οργανώσεις και επιπρόσθετο ποσό €80.000 ως χορηγία στην Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων.

4.14 Σχέδιο Επιχορήγησης Κοινωνικών Συνοδών για Ενήλικα Άτομα με Πολύ Σοβαρές Αναπηρίες

Σκοπός του Σχεδίου είναι η παροχή υπηρεσιών Κοινωνικού Συνοδού σε ενήλικα άτομα με πολύ σοβαρές αναπηρίες που η αυτόνομη διακίνηση και άσκηση βασικών τους δικαιωμάτων δεν είναι δυνατή και δεν καλύπτεται από άλλες πηγές, με κίνδυνο τον κοινωνικό αποκλεισμό τους. Κατά προτεραιότητα οι Κοινωνικοί Συνοδοί εξυπηρετούν άτομα με τυφλοκώφωση, άτομα με σοβαρές διαταραχές αυτιστικού φάσματος, άτομα με μέτρια έως σοβαρή νοητική υστέρηση, τυφλά άτομα, άτομα με πολύ σοβαρές κινητικές αναπηρίες και άτομα με σοβαρές ψυχικές αναπηρίες. Οι υπηρεσίες Κοινωνικού Συνοδού παρέχονται για το χρόνο και στο βαθμό που είναι απαραίτητες για την κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρίες και καλύπτουν:

- Συνοδεία ατόμων με αναπηρίες σε υπηρεσίες υγείας, κρατικές υπηρεσίες, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, κοινωνικές υπηρεσίες, οργανώσεις, ιδρύματα, κέντρα και άλλους χώρους που είναι απαραίτητοι για την άσκηση των δικαιωμάτων τους και την κοινωνική ενσωμάτωση τους.
- Μεταφορά και συνοδεία με ασφάλεια των ατόμων με αναπηρίες προς και από τους πιο πάνω χώρους.
- Επικοινωνία με άτομα με αναπηρίες και υποβοήθηση της προφορικής, γραπτής, ή ηλεκτρονικής επικοινωνίας τους με άλλους.
- Στήριξη ατόμων με αναπηρίες κατά τη συμμετοχή τους σε προγράμματα και υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ενσωμάτωσης όπως προγράμματα και υπηρεσίες φροντίδας, δημιουργικής απασχόλησης, εκπαίδευσης, ψυχαγωγίας, αθλητισμού, τέχνης κ.α.
- Όπου απαιτείται, προστασία και στήριξη ατόμων με αναπηρίες κατά την επικοινωνία και συναναστροφή τους με άλλους ή την επαφή με το περιβάλλον τους.
- Όπου απαιτείται, συνηγορία ατόμων με αναπηρίες και στήριξη στην έκφραση και άσκηση των δικαιωμάτων τους.
- Υποστήριξη στην ενδυνάμωση, αυτονόμηση και κοινωνική ενσωμάτωση ατόμων με αναπηρίες.

Κατά το 2012 εγκρίθηκαν 8 αιτήσεις και δαπανήθηκε ποσό ύψους €63.306.

4.15 Έκδοση Ευρωπαϊκής Κάρτας Στάθμευσης σε Άτομα με Αναπηρίες

Η κάρτα αυτή παρέχει δικαίωμα στάθμευσης σε προνομιακούς χώρους στάθμευσης για άτομα με αναπηρίες, σε χώρους με παρκόμετρα όπου η στάθμευση είναι δωρεάν και χωρίς χρονικό όριο και σε καθορισμένα σημεία δρόμων με μονή ή διπλή κίτρινη γραμμή όπου το δικαίωμα στάθμευσης αναγράφεται σε ειδική πινακίδα. Κατά το 2011 ετοιμάστηκε από το Τμήμα τροποποιητικό νομοσχέδιο των περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμων με βασικό σκοπό τη διεύρυνση των δικαιούχων της Κάρτας Στάθμευσης, το

οποίο βρίσκεται σε διαβούλευση με την Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων.

Το 2012 εκδόθηκαν 828 Κάρτες Στάθμευσης, από τις οποίες 583 αφορούσαν νέες Κάρτες και 245 ανανεώσεις υφιστάμενων καρτών.

**ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ**

Επίδομα	Συνολικός Αριθμός Ληπτών κατά την 31/12/12	Δαπάνη 2012 €
Επίδομα Βαριάς Κινητικής Αναπηρίας	1615	6.549.014
Επίδομα Φροντίδας σε Παραπληγικά Άτομα	538	2.419.960
Επίδομα Φροντίδας σε Τετραπληγικά Άτομα	558	6.037.185
Ειδική Χορηγία σε Τυφλούς	2816	10.415.256
Επίδομα Διακίνησης	430	303.410
Σύνολα	5957	25.724.825

Σχέδιο	Αριθμός Επωφελουμένων κατά το 2012	Δαπάνη 2012 €
Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Βοήθειας σε Άτομα με Αναπηρίες για την Αγορά Αυτοκινήτου	184	1.457.477
Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας για απόκτηση τεχνικών μέσων, οργάνων και άλλων βοηθημάτων	446	699.784
Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας για απόκτηση τροχοκαθίσματος	234	599.798
Σχέδιο επιχορήγησης διακοπών	1373	299.152
Σύνολα	2237	3.056.211

5. Κλάδος Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αποκατάστασης

5.1 Ο περί Πρόσληψης Ατόμων με Αναπηρίες στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (Ειδικές Διατάξεις) Νόμος, Ν. 146(Ι)/2009

Με το Νόμο αυτό που τέθηκε σε ισχύ από 23.12.2009 ρυθμίζεται η πρόσληψη ατόμων με αναπηρίες που ικανοποιούν καθορισμένα αντικειμενικά κριτήρια, σε ποσοστό 10% των εκάστοτε υπό πλήρωση θέσεων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Σκοπός του Νόμου είναι να προάγει τις ευκαιρίες απασχόλησης των ατόμων με αναπηρίες, αντισταθμίζοντας τις μειωμένες ευκαιρίες που έχουν λόγω της αναπηρίας τους, ακολουθώντας, όπως πολλά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις κατευθυντήριες γραμμές διεθνών συμβάσεων του κοινοτικού αλλά και του κυπριακού δικαίου για τη λήψη θετικών μέτρων για την ένταξη των ατόμων με αναπηρίες στην απασχόληση.

Δικαιούχοι για σκοπούς του Νόμου είναι άτομα, τα οποία μετά από αξιολόγηση από ειδική πολυθεματική επιτροπή, διαπιστώνεται ότι έχουν ανεπάρκεια ή μειονεξία, η οποία προκαλεί μόνιμο ή απροσδιόριστης διάρκειας σωματικό, διανοητικό ή ψυχικό περιορισμό που μειώνει ουσιαστικά ή αποκλείει τη δυνατότητα εξεύρεσης και διατήρησης κατάλληλης απασχόλησης.

Τα αντικειμενικά κριτήρια που πρέπει σωρευτικά να ικανοποιούν τα άτομα με αναπηρίες είναι:

- (α) να κατέχουν τα απαιτούμενα προσόντα της υπό πλήρωση θέσης απασχόλησης,
- (β) να επιτυγχάνουν σε τυχόν απαιτούμενες για τη θέση απασχόλησης γραπτές ή/και προφορικές εξετάσεις,
- (γ) να κρίνονται κατάλληλα για την εκτέλεση των καθηκόντων της υπό πλήρωση θέσης απασχόλησης από το αρμόδιο διορίζον όργανο, το οποίο υποχρεούται για το σκοπό αυτό, να λαμβάνει υπόψη και την έκθεση της ειδικής πολυθεματικής επιτροπής.

Το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες είναι αρμόδιο, σύμφωνα με το Νόμο, να παρακολουθεί τα αποτελέσματα της εφαρμογής του Νόμου ως προς την ένταξη των ατόμων με αναπηρίες στην απασχόληση και, σε συνεργασία με τα διορίζοντα όργανα, να συντονίζει και αξιολογεί την εφαρμογή του. Μέσα στο πρώτο τρίμηνο κάθε έτους, κάθε διορίζον όργανο αποστέλλει στο Τμήμα έκθεση με αναλυτικά στοιχεία για τα άτομα με αναπηρίες που έχουν προσληφθεί κατά τον προηγούμενο χρόνο, ώστε να ενημερώνονται στη συνέχεια, το Υπουργικό Συμβούλιο, η Βουλή των Αντιπροσώπων και η Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Τμήματος και των διοριζόντων οργάνων, μέχρι το τέλος του 2011 αξιολογήθηκαν από πολυθεματικές επιτροπές 310 άτομα, από τα οποία τα 150 κρίθηκαν ως δικαιούχα άτομα με αναπηρίες για διορισμό. 58 άτομα τελικά προσλήφθηκαν (54 στην Εκπαιδευτική Υπηρεσία και 4 στη Δημόσια Υπηρεσία). Η εφαρμογή του Νόμου στη Δημόσια Υπηρεσία κατά το 2012 περιορίστηκε σημαντικά λόγω της παγοποίησης στην πλήρωση κενών θέσεων.

Κατά το 2012 έγιναν προσπάθειες περαιτέρω βελτίωσης της εφαρμογής του Νόμου και εξάλειψης των αδυναμιών που παρουσιάστηκαν κατά τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του. Συγκεκριμένα:

(α) Αυξήθηκε ο αριθμός των ιατρών διαφόρων ειδικοτήτων και άλλων επαγγελματιών υγείας που καλούνται για συμμετοχή στις πολυθεματικές επιτροπές αξιολόγησης, με αποτέλεσμα να μην παρουσιάζονται καθυστερήσεις στην υποβολή των εκθέσεων των πολυθεματικών επιτροπών προς τα διορίζοντα όργανα.

(β) Με στόχο τη βελτίωση της αξιολόγησης της καταλληλότητας των υποψηφίων εμπλουτίστηκαν οι πολυθεματικές επιτροπές που αξιολογούσαν υποψηφίους για διορισμό στην εκπαιδευτική υπηρεσία, με ειδικούς στον τομέα της εργασίας, με βάση το Άρθρο 5(2) του Νόμου. Συγκεκριμένα, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δημιουργήθηκε κατάλογος με πρώην εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης οι οποίοι καλούνται για συμμετοχή ως μέλη των πολυθεματικών επιτροπών. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, εφάρμοσε τη διακριτική της ευχέρεια για πρόσκληση των υποψηφίων σε προσωπική συνέντευξη.

Παρά τις όποιες αδυναμίες οι οποίες συνέχισαν να υφίστανται σε επί μέρους θέματα, στο σύνολο του ο Νόμος λειτούργησε αποτελεσματικά, αυξάνοντας σημαντικά τον αριθμό των ατόμων με αναπηρίες που έχουν αποκατασταθεί επαγγελματικά.

Η εφαρμογή του Νόμου, μετά από τρία χρόνια λειτουργίας του, παρουσιάστηκε ως καλή πρακτική σε ευρωπαϊκό επίπεδο από τη Διευθύντρια του Τμήματος στο ετήσιο συνέδριο του Ευρωπαϊκού Συνδέσμου για τις Ρευματοπάθειες (EULAR) στο Βερολίνο, τον Ιούνιο του 2012.

5.2. Κέντρο Επαγγελματικής Αποκατάστασης Αναπήρων

Η επαγγελματική αποκατάσταση των αναπήρων αποτελεί μια από τις βασικότερες πτυχές στην όλη προσπάθεια για ένταξη ή επανένταξη των αναπήρων στην κοινωνία. Στη δραστηριότητα αυτή σημαντικό ρόλο διαδραματίζει και η λειτουργία του Κέντρου Επαγγελματικής Αποκατάστασης Αναπήρων (Κ.Ε.Α.Α.) που χρηματοδοτείται τόσο από τον κρατικό προϋπολογισμό όσο και από τον προϋπολογισμό του Ειδικού Ταμείου του ΚΕΑΑ με βάση το Ν.103(Ι)/2000.

Κατά το 2012 έγιναν σημαντικά βήματα εκσυγχρονισμού του Κέντρου με το σχεδιασμό και υλοποίηση προγραμμάτων επαγγελματικής αποκατάστασης και κοινωνικής ενσωμάτωσης. Συγκεκριμένα σε συνεργασία με την Υπηρεσία Καθοδηγητών Εργασίας του Ιδρύματος Χρίστου – Στέλιου Ιωάννου και την Οργάνωση Μαθητών και Αποφοίτων του ΚΕΑΑ, εφαρμόστηκε πρόγραμμα απασχόλησης με στήριξη στην ανοιχτή αγορά εργασίας, μέσω του οποίου εργοδοτήθηκαν με επιτυχία 2 άτομα ενώ ένα άτομο εντάχθηκε σε πρόγραμμα προεπαγγελματικής εκπαίδευσης. Επιπλέον, σχεδιάστηκε και ετοιμάστηκε για υλοποίηση πρόγραμμα αποϊδρυματοποίησης και κοινωνικής αποκατάστασης των ατόμων που διέμεναν για πολλά χρόνια στο οικοτροφείο.

Σήμερα στο Κέντρο Επαγγελματικής Αποκατάστασης Αναπήρων εξακολουθούν να λειτουργούν δύο εργαστήρια προστατευόμενης απασχόλησης: το εργαστήριο κατασκευής υποδημάτων και το εργαστήριο ξυλουργικής. Στο εργαστήριο κατασκευής υποδημάτων απασχολούνται 18 άτομα με νοητικές, ψυχικές και σωματικές αναπηρίες. Μέσω του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών εκτελούνται παραγγελίες για κατασκευή υποδημάτων κυρίως για την Αστυνομία και τις Φυλακές. Στο εργαστήριο ξυλουργικής απασχολούνται 9 άτομα στην κατασκευή διαφόρων μεγεθών καρεκλών (συναρμολόγηση και δέσιμο με πλαστικό σχοινί). Ορισμένα από τα πιο πάνω άτομα εκτελούν μέρος της εργασίας πάνω στα μηχανήματα για την κατασκευή των σκελετών. Επίσης κατασκευάζουν, κατόπιν παραγγελίας, σκελετούς καρεκλών οι οποίοι πωλούνται σε διάφορα ιδρύματα όπως στο Ίδρυμα «Απόστολος Παύλος» Λιοπετρίου και τη Σχολή Τυφλών.

Στο Κέντρο Επαγγελματικής Αποκατάστασης Αναπήρων λειτουργεί, επιπλέον, Οικοτροφείο στο οποίο διαμένουν τις εργάσιμες μέρες 8 άτομα, κυρίως λόγω της μεγάλης απόστασης από τα σπίτια τους. Με γνώμονα τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους και τις επιθυμίες τους σχεδιάστηκε υποστηρικτικό πρόγραμμα ανεξάρτητης διαβίωσης και κοινωνικής ενσωμάτωσης τους και τα άτομα αποφάσισαν να συγκατοικήσουν σε δικά τους σπίτια στην κοινότητα. Η όλη διαδικασία ολοκληρώθηκε μέσα στο 2012 και τα άτομα θα μετακομίσουν τις πρώτες μέρες του 2013.

5.3 Δημιουργία Οργανισμού Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αποκατάστασης

Κατά το 2012 ολοκληρώθηκε η ετοιμασία και η νομοτεχνική επεξεργασία της Συμφωνίας μεταξύ Κυβέρνησης και Κληρονόμων των Ιδρυτών του Ιδρύματος Χρίστου Στέλιου Ιωάννου, για την ανάληψη της διοίκησης του Ιδρύματος από την Κυβέρνηση και την ένταξη του στο νέο Οργανισμό Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αποκατάστασης για τα άτομα με αναπηρίες.

5.4 Σχέδια Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αποκατάστασης

5.4.1 Σχέδιο Απασχόλησης με στήριξη

Σκοπός του Σχεδίου είναι η εργοδότηση ατόμων με σοβαρές αναπηρίες στην ανοιχτή αγορά εργασίας με την παροχή στήριξης από καθοδηγητή εργασίας. Το ύψος της χορηγίας ανέρχεται σε €13.500 ετησίως για κάθε πρόγραμμα απασχόλησης με στήριξη, το οποίο εφαρμόζεται από οργανώσεις ατόμων με αναπηρίες.

Κατά το 2012 λειτούργησαν 22 προγράμματα, μέσω των οποίων επωφελήθηκαν 236 άτομα, κυρίως με νοητική υστέρηση και δαπανήθηκε ποσό ύψους €297.000.

5.4.2 Σχέδιο Επαγγελματικής Κατάρτισης Ατόμων με Αναπηρίες

Σκοπός του σχεδίου είναι η διεύρυνση των ευκαιριών κατάρτισης και επιμόρφωσης ατόμων με αναπηρίες σε ειδικότητες και επίπεδα που δεν προσφέρονται από το Κέντρο Επαγγελματικής Αποκατάστασης Αναπήρων (Κ.Ε.Α.Α.), με βάση ατομικά προγράμματα, σε ιδρύματα κατάρτισης ή επιχειρήσεις του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα. Τα προγράμματα κατάρτισης/επιμόρφωσης θα πρέπει να στοχεύουν στην διευκόλυνση της εργοδότησης ή της επαγγελματικής ανέλιξης των ενδιαφερομένων ατόμων με αναπηρίες.

Το σχέδιο καλύπτει τις δαπάνες κατάρτισης μέχρι €1.708,60 σε κατάλληλο ίδρυμα κατάρτισης ή επιχείρηση με βάση ειδικό πρόγραμμα, το οποίο προτείνει το ενδιαφερόμενο άτομο από μόνο του ή σε συνεργασία με το Τμήμα.

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν άτομα με αναπηρίες, τα οποία αντιμετωπίζουν πρόβλημα εργοδότησης ή ανέλιξης στο επάγγελμα τους ανεξάρτητα από επίπεδο μόρφωσης. Προτεραιότητα παρέχεται σε άτομα με σοβαρής μορφής αναπηρία, τα οποία είναι άνεργα ή υποαπασχολούμενα.

Κατά το 2012 εξετάστηκαν 10 αιτήσεις, οι οποίες εγκρίθηκαν και δαπανήθηκε ποσό ύψους €8.500.

5.4.3 Σχέδιο για δημιουργία και λειτουργία μικρών μονάδων για σκοπούς αυτοεργοδότησης ατόμων με αναπηρίες

Σκοπός του Σχεδίου είναι η παροχή οικονομικών κινήτρων για τη δημιουργία μικρών μονάδων από άτομα με αναπηρία, των οποίων η ένταξη στην αγορά εργασίας είναι δύσκολη. Το Σχέδιο προβλέπει την παροχή χορηγίας από το Ειδικό Ταμείο του ΚΕΑΑ ποσού ύψους μέχρι €8.543,01, σε άτομα με αναπηρία, τα οποία δεν έχουν τα οικονομικά μέσα για αυτοεργοδότηση.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης έχουν άτομα ηλικίας 18-63 χρόνων, με σωματική, αισθητηριακή, νοητική ή άλλη αναπηρία, η οποία προκαλεί ουσιώδη μείωση της δυνατότητας απασχόλησης στην αγορά εργασίας και επιτρέπει την άσκηση μόνο περιορισμένου κύκλου βιοποριστικών επαγγελματιών. Προτεραιότητα δίνεται στα άτομα με σοβαρή κινητική αναπηρία, άτομα με οπτική ή ακουστική αναπηρία και άτομα με νοητική υστέρηση.

Κατά το 2012 εξετάστηκαν 11 αιτήσεις, από τις οποίες εγκρίθηκαν οι 8 και χορηγήθηκε ποσό ύψους €43.569.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Σχέδιο	Αριθμός επωφελουμένων κατά το 2012	Δαπάνη 2012 €
Σχέδιο Απασχόλησης με στήριξη	236	297.000
Σχέδιο Επαγγελματικής Κατάρτισης Ατόμων με Αναπηρίες	10	8.500
Σχέδιο για δημιουργία και λειτουργία μικρών μονάδων για σκοπούς Αυτοεργοδότησης ατόμων με αναπηρίες	8	43.569
Σύνολα	254	349.069

6. Ο περί Προστασίας Νοητικά Καθυστερημένων Ατόμων Νόμος, Ν.117/89

Κατά το 2012 ολοκληρώθηκε από το Τμήμα η ετοιμασία Πλαισίου Πολιτικής για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Νοητική Αναπηρία, το οποίο υιοθέτησε το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή Προστασίας Νοητικά Καθυστερημένων Ατόμων. Συνεχίστηκε η επεξεργασία τροποποιητικού νομοσχεδίου για τον πιο πάνω Νόμο, με στόχο την περαιτέρω προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με νοητική αναπηρία. Το πιο σημαντικό θέμα επεξεργασίας ήταν η εισαγωγή νέων διατάξεων για τα θέματα Συνηγορίας. Τα θέματα Συνηγορίας αφορούν άμεσα τα άτομα με νοητική αναπηρία αφού με τη στήριξη συνηγόρου το άτομο μπορεί να διεκδικήσει και να απολαύσει τα δικαιώματα του πιο εύκολα και αποτελεσματικά. Η επιχορήγηση της Επιτροπής από το Τμήμα, κατά το 2012, ανήλθε σε €267.930.

7. Έργο Αποϊδρυματοποίησης Ατόμων θαλάμου 14 Νοσοκομείου Αθαλάσσης

Το Τμήμα, κατά το 2012, ετοίμασε νέα πρόταση για την αποϊδρυματοποίηση 8 ατόμων από το θάλαμο 14 του νοσοκομείου Αθαλάσσης μετά τη σύμφωνη γνώμη των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας: α) να κρατήσουν σε άλλους θαλάμους αριθμό ατόμων που είναι καταλληλότερο να παρακολουθούνται ενδονοσοκομειακά, β) να τοποθετήσουν στις εξωνοσοκομειακές νέες δομές 8 Νοσηλευτές και 1 Εργοθεραπευτή, γ) να συνεχίσουν να παρέχουν παρακολούθηση των 8 ατόμων από Ψυχίατρο και Ψυχολόγο. Επιπρόσθετα, με στόχο να μειωθεί το κόστος υλοποίησης του έργου αποϊδρυματοποίησης, οι Νοσηλευτικές Υπηρεσίες και ο Νοσηλευτικός Κλάδος αποδέχτηκαν όπως ταυτόχρονα με το κλείσιμο του Θαλάμου 14, καταργηθούν 4 θέσεις Νοσηλευτών Ψυχικής Υγείας. Με βάση τα νέα δεδομένα της πρότασης, το Υπουργείο Οικονομικών συμφώνησε στην υλοποίηση του Έργου και στην εξεύρεση των απαιτούμενων πιστώσεων ύψους

€550.000 για διάρκεια δύο χρόνων υλοποίησης του έργου. Τα Υπουργεία Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υγείας υπέβαλαν από κοινού τη νέα αυτή πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο το οποίο την ενέκρινε σε συνεδρία του στις 4.12.2012. Το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες θα προβεί σε ανάθεση δημόσιας σύμβασης για την υλοποίηση του έργου σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας.